

Euro treba komunikovať

Rok 2007 možno nazvať rokom prípravy na vstup do eurozóny

PATRIK ZOLTVÁNY

partner poradenskej skupiny AJG - Amrop Jenewein Group, člen Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Tento rok bude pre Slovensko z hľadiska jeho snahy dosiahnuť o dva roky plné členstvo v eurozóne veľmi dôležitý. Naplnenie tejto ambície však nebude záležitosťou len slovenskej vlády a Národnej banky Slovenska, ale aj všetkých organizácií súkromného a verejného sektora.

Hoci sme na začiatku roku 2007 a euro sa na Slovensku plánuje zaviesť v roku 2009, cesta zavádzania novej meny nie je vôbec na začiatku.

Celá procedúra zavádzania eura sa začala v roku 2003, keď vláda SR prijala Stratégiu implementácie meny euro v SR. Významným míľnikom sa stal 25. november 2005, keď Slovenská republika vstúpila do ERM II (Exchange Rate Mechanism - mechanizmus výmenných kurzov), čím sa začalo plnenie povinného kritéria dvojročnej účasti v tomto systéme. Od 1. januára minulého roku sa práce na realizácii Národného plánu pre implementáciu eura rozbehli doslova na plné obrátky. Takto nejakú možnosť vymedziť hlavné aktivity vlády, ktoré majú za cieľ umožniť občanom Slovenska platiť spoločnou európskou menou od začiatku roku 2009.

Čo sa bude diať v praxi

Samotnému odštartovaniu používania eura bude aj na Slovensku predchádzať dvojité oceňovanie, ktoré bude nevyhnutné zaviesť do jedného mesiaca od stanovenia výmenného kurzu - jeho fixácia sa očakáva v júni 2008. Duálny obeh eura a slovenskej koruny bude trvať len 16 dní - od 1. januára do 16. januára 2009. Počas vyše dvoch týždňov budú môcť občania Slovenska platiť v obchodoch aj eurami, aj slovenskými korunami, avšak na druhej strane pultu im výdavok dajú iba v eurách. Po skončení duálneho obehu bude možné bezplatne vymeniť korunové bankovky za eura v bankách až do konca roku 2009 a mince do júna 2009.

Zavedenie európskej meny nepochybne vyvolá rad zmien, na ktoré sa treba dôkladne pripraviť. Je samozrejme, že táto nevyhnutnosť sa netýka len bežných občanov, ktorým sa výrazne zmenia každodenné návyky, ale aj spoločností zo súkromného sektora. Prax ukazuje, že niektoré z nich už s prípravami začali. Avšak príprava na novú menu bude najväčšou výzvou pre verejný sektor vrátane regiónov a samospráv, ktoré ma-

SHIRAZ/EP/ETH

jú v kompetenčnej zodpovednosti inštitúcie poskytujúce zdravotnú a sociálnu starostlivosť, vzdelávanie a pod. Všetky z nich totiž budú musieť realizovať podobný prípravný proces ako súkromné spoločnosti. Ako potvrdzujú (a súčasne varujú) skúsenosti zo Slovinska, ktoré prijalo euro na začiatku tohto roka, práve verejný sektor a malé a stredné podniky boli tými, čo absolútne zanedbali prípravu, a tak teraz čelia mnohým problémom.

Na čo sa treba pripraviť

V prvom rade je dôležité pripraviť duálne oceňovanie. Ak vyberieme len skutočne malú vzorku z oblastí, ktoré bude treba riešiť, sú medzi nimi účtovnícke a fakturačné systémy, finančné plánovanie, monitoring nákladov, strategický manažment, marketing a predaj, informačné systémy, ľudské zdroje, dodávateľské siete atď. A v týchto a mnohých ďalších oblastiach nepôjde len o implantovanie zmien do informačných systémov, ale aj o zmenu stratégie pre oceňovanie, marketing a podobne.

Vláda SR a Národná banka Slovenska ústami nového splnomocnenca vlády pre zavedenie eura avizujú, že si uvedomujú, že pre úspešný prechod je u podnikateľov i spotrebiteľov potrebné vytvoriť pocit dôvery a dostatočnej informovanosti. Už dnes je však viac ako jasné, že podobne ako v predstúpanom období či v súčasnej etape hľadania stabilného miesta v EÚ mnohé organizácie využijú alebo budú musieť využiť služby externých poradenských subjektov. S pomocou špecializovaného know-how, medzinárodných kontaktov a skúseností zo zavádzania

eura v Rakúsku alebo Slovinsku zvládnu komplexný projekt analýzy procesov, ktoré bude treba realizovať v súvislosti s prijatím eura. Praktické odporúčania týkajúce sa ďalšieho postupu pomôžu menej či viac dotknutým subjektom pri bezbolestnej a hladkej implementácii všetkých zmien.

Vedieť kto, čo a ako...

Implementácia projektu prípravy spoločnosti na európsku menu sa zvyčajne rozdeľuje do dvoch častí: tzv. euroaudit a rámcový program. Euroaudit identifikuje prierezové oblasti a poskytuje hlbokú analýzu stavu interného a externého prostredia. To znamená, že ho súčasne možno označiť za základný krok, ktorý umožní vypracovať stratégiu spoločnosti na prijatie eura. Rámcové programy potom zafinujú konkrétne opatrenia, aktivity a zodpovednosti jednotlivých zamestnancov a formulujú pracovné postupy zavádzajúce konkrétne opatrenia do praxe.

Jednotlivé inštitúcie a spoločnosti sa, pochopiteľne, môžu na zavedenie eura pripraviť aj samostatne, hoci efektívne je využiť profesionálnu podporu. Hlavným problémom v tomto procese však nie je otázka, či je možné, aby si ho spoločnosť riadila sama, alebo nie, ale skutočnosť, že prípravu treba realizovať popri všetkých bežných aktivitách, a že možnosť posunúť tieto aktivity na neskôr, jednoducho, neexistuje. Celý proces by sa mal zavŕšiť do júna 2008. Ak si opäť vezmeme na pomoc Slovinsko, tamojšie spoločnosti začali s prípravami pred rokom a pol a ako sa ukázalo, bolo to akurát včas.

Úloha pre aktívny lobing

Pomerne intenzívne počť hlasy, ktoré naznačujú, že aj v prípade dokonalej pripravenosti Slovenska na prijatie eura sa ho EÚ bude zdráhať vpustiť do eurozóny, keďže bude jedinou krajinou v stredo- a východoeurópskom regióne a že možno budeme musieť počkať na našich susedov. Na podporu tohto názoru sa neraz používa príklad Litvy, ktorú stihol podobný osud.

Napriek viacerým prognózam budúceho vývoja treba splnenie všetkých technických kritérií považovať za najdôležitejšiu otázku. Je samozrejme, že okrem toho Slovensko potrebuje získať stabilnú politickú pozíciu v rámci únie, čo znamená, že otázku zavedenia eura treba primerane komunikovať na európskej úrovni v Bruseli i na úrovni členských štátov eurozóny. Na tomto mieste nastupuje politický lobing, ktorý je nevyhnutnou súčasťou celého procesu prípravy krajiny na zavedenie eura. ■